

CÓD IOMPRAÍOCHTA

Is iad aidhmeanna an Chóid Iompraíochta i Scoil Chaoimhín ná:

- Treoir a chur ar fáil do na daltaí, do na múinteoirí agus do na tuismitheoirí maidir leis an ionchas iompair atá á lorg againn
- Straitéis a chur ar fáil le go bhfeidhmeoidh an scoil mar ionad slán, éifeachtach
- Féinmheas a chothú i measc na ndaltaí agus iompar deimhneach a chur chun cinn
- Féin-araíonacht agus dearcadh freagrach a chothú i measc na ndaltaí, rudaí a bheadh bunaithe ar mheas, ar chásmaireacht, agus ar chaoifhulaingt i leith chách
- Oideachas agus forás an uile pháiste a éascú
- Dearcadh comhbhách a chothú i measc na ndaltaí ina leith féin agus i leith na timpeallachta
- A chur ar chumas na foirne bheith ag múineadh gan aon chur isteach ar chúrsaí
- Comhar agus cur chuige comhoibríoch a chothú i measc phobal na scoile
- Cothromaíocht a bheith ann idir riachtanais oideachais an té a léiríonn iompraíocht dho-ghlactha agus riachtanais oideachais na ndaltaí eile atá ar scoil
- Tacaíocht dheimhneach a chur ar fáil, agus scileanna cuí a mhúineadh go gníomhach dóibhsan a léiríonn leochaileacht i dtaobh fadhbanna iompraíochta bheith acu

CUR I BHFEIDHM

TÁ DEARBH-GHAOL AG AN IOMPAR LE CAIDREAMH AGUS LEIS AN BHFOGHLAIM

Tarlaíonn an dea-iompar de bharr foghlaim éifeachtach agus dea-chaidreamh, agus bíonn tionchar ag an iompar ar an mbealach ina bhfoghlaimíonn an mac léinn chomh maith.

Bíonn na heochairphrionsabail céanna le sonrú nach mór, i ngach aon eiseamláir iompair a rinneadh forbairt air.

- Bíonn brí le hiompar dhuine. Ní rud fánach atá ann. Fónann sé do ghnó áirithe, agus bíonn spriocanna roimhe, cé nach mbíonn sé éasca na spriocanna seo a aithint i gcónaí
- Is féidir iompar a fhoghlaim. Ciallaíonn sé seo gur féidir iompar a athrú
- Tarlaíonn iompar áirithe i gcomhthéacs áirithe, a bhíonn dírithe i dtreo dhaoine eile. Tá sé ríthábhachtach go dtuigfí an comhthéacs le go dtuigfí an t-iompar
- Tá tábhacht ghéibheannach ag baint leis an fhreagra a thugann múinteoirí, daoine fásta eile, agus daltaí eile d'iompar an mhic léinn, rudaí a rachaidh i bhfeidhm ar na cinntí a dhéanfaidh paistí scoile maidir lena gcuid iompair féin

- Tá gaol láidir ann idir an mhúinteoireacht, an fhoghlaim éifeachtach agus an dea-iompar
- Is bealach éifeachtach é an t-aitheantas deimhneach maidir le córas dea-iompair a mhúineadh agus a spreagadh
- Bíonn tionchar ag fiúntas caidrimh ar an iompar

Bíonn páirt le glacadh ag gach ball de phobal na scoile maidir leis an gCód Iompraíochta a chur i bhfeidhm. Beidh an méid is lú agus is féidir de rialacha ar scoil, cuirfear béim ar an iompar deimhneach agus cuirfear na rialacha i bhfeidhm ar bhealach cothrom leanúnach i gcomhréir le haois na ndaltaí agus leis na difríochtaí indibhidiúla a bhaineann leo. Spreagfar an dea-iompar agus beidh córas luaíochta ag baint leis. Cuirfear na tuismitheoirí ar an eolas go luath faoi dheacrachtaí iompair bheith ann.

RANPHÁIRTÍOCHT NA NDALTAÍ

Bíonn páirt ghníomhach ag daltaí na scoile i ndrúchtú rialacha scoile scoil ar bhealach a bhíonn aoisoiriúnach. Déantar é seo go rialta, agus ag tosach na scoilbhliana ach go háirithe, nuair a bhíonn plé ranga leis an múinteoir maidir leis an ngá atá ann rialacha scoile bheith i bhfeidhm a chuirfidh le sábháilteacht agus forbairt sóisialta agus acadúil na ndaltaí ar fad. Tagann daoine ar chomhréiteach ann faoi luaíochtaí agus faoi smachtbhannaí.

RANPHÁIRTÍOCHT NA FOIRNE

Déanann an Príomhoide agus an fhoireann Cód Iompraíochta molta a dhrúchtú de réir treoirlínte “An Bord Náisiúnta Leasa Oideachais” maidir le cód iompraíochta do scoileanna a chur le chéile.

RANPHÁIRTÍOCHT NA DTUISMITHEOIRÍ

Nuair a bhíonn sé drúchtaithe ag an bPríomhoide agus an fhoireann le chéile, cuirtear an Cód Iompraíochta molta i láthair ionadaithe na dtuismitheoirí ionas gur féidir é a phlé agus déantar é a leasú ar bhealaí oiriúnacha.

AN BORD BAINISTÍOCHTA

Cuirtear an Cód Iompraíochta i láthair an Bhoird Bainistíochta lena phlé agus le go bhféadfaí é a dhaingniú.

TREOIRLÍNTE GINEARÁLTA AR MHAITHE LE IOMPAR DEIMHNEACH

1. Bímid ag súil leis go ndéanann gach dalta déileáil le daoine fásta agus le daltaí eile ar bhealaí a léiríonn meas agus cúirtéis i gcónaí. Ní ghlacfar le hiompar a chuireann isteach ar na cearta atá ag daoine eile maidir le foghlaim agus le go mothóidís slán.
2. Bítear ag súil leis go léireoidh gach aon dalta meas ar réadmhaoin na scoile, agus go gcoimeádfar timpeallacht na scoile glan agus saor ó bhruscar.
3. Beifear ag súil leis go mbeidh daltaí bródúil as an gcuma a bhíonn orthu, agus go mbeidh gach aon leabhar agus ábhar riachtanach acu ag an am ceart, san áit cheart.

4. Caithfidh na mic léinn glacadh le teoracha ó aon mhúinteoir, a ndícheall a dhéanamh agus tascanna agus obair scríofa a chur i láthair chomh maith agus chomh néata agus is féidir leo.

5. Ba cheart go mbeadh gach aon dalta i láthair ar scoil gach lá, ach amháin sa chás go bhfuil fáth bailí ann le go mbeidís as láthair, agus sa chás sin caithfear an scoil a chur ar an eolas i litir, nó trí ghlaoch gutháin, agus fáth an dalta bheith ar iarraidh a lua.

BULAÍOCHT

Is éard atá i mbulaíocht ná ionsaí córasach a dhéanfadh duine aonair nó grúpa in aghaidh daoine eile, bíodh gur forrántacht fhisiceach, ó bhéal, nó aigneolaíoch í. Is iad na bealaí is minice atá ann ina ndéantar ionsaí ar dhaoine ná trí theagmháil fhisiceach ionsaitheach a dhéanamh orthu, trí bhaisteachán, eisiamh, bagairt, fáisceadh nó scoiteacht a imirt orthu, nó trí achasáin a chaitheamh leo. Ní ghlacfar le bulaíocht anseo ar chor ar bith agus beifear ag súil leis go dtabharfaidh na tuismitheoirí gach aon chomhoibriú i gcónaí maidir le haon eachtra bhulaíochta a láimhseáil ar bhealach a réitíonn le Beartas Frithbhulaíochta na Scoile.

AITHEANTAS A THABHAIRT D' IOMPAR DEIMHNEACH

Is trí iompar deimhneach a atreisiú a spreagtar an fhéinairíonacht agus cuirimid béim níos láidre ar dhreasacht agus ar chóras luaíochta ná mar a chuirimid ar smachtbhannaí.

STRAITÉISÍ/DREASACHTAÍ

- Focal ciúin nó comhartha le faomhadh a léiriú
- Nóta tagartha a chur ar dhialann an pháiste
- Córas na gCártaí
- Cuairt a thabhairt ar rangsheomra eile, nó chuig an bPríomhoide le páiste a mholadh
- Moladh os comhair an ghrúpa ranga
- Dámhachtain fhiúntais don rang féin, pointí nó stampaí a bhronnadh
- Freagracht faoi leith nó pribhléidí áirithe a tharmligean
- Dearbháin a chiallódh oíche bheith saor ó obair bhaile
- Teagmháil scríofa nó labhartha le tuismitheoirí - Dalta an Lae/Dalta na Seachtaine
- An Tionóil Scoile – iompar ar leith gur fiú a cheiliúradh

MÍ-IOMPAR A DHÍMHOLADH

An fáth go mbíonn smachtbhannaí agus straitéis eile á gcur i bhfeidhm ná chun iompar deimhneach a spreagadh, agus chun mí-iompar a dhímholadh. Déanfar gach aon iarracht iompar an linbh a thuiscint, agus gach aon ghné den scéal a fhiosrú. Más oiriúnach an rud é, cuirfear clár iompair cuí ar fáil i gcomhar leis an mac léinn agus spreagfar an dalta agus tabharfar tacaíocht di nó dó an mí-iompar a

leasú. Cuirfear smachtbhannaí i bhfeidhm de réir tromchúiseacht an mhí-iompair, agus aois agus forás mothúchánach an dalta á chur san áireamh. Luaitear iad seo ina measc:

- Réasúnú a dhéanamh leis an dalta
- Ceartú ó bhéal chomh maith le moladh faoi conas iompar a fheabhsú
- Dalta a ghearradh amach ó dhaltaí eile an ranga, nó duine a chur go rang eile ar feadh tamaill
- Dalta a ghearradh amach ó dhaltaí eile an chlóis, nó duine a chur chuig áit shúgartha eile ar feadh tamaill
- Breis oibre a ordú
- Pribhléidí a chailliúint
- Nóta a scríobh i nDialann Scoile an dalta
- Teagmháil a dhéanamh le tuismitheoirí
- An scéal a chur faoi bhráid an Phríomhoide
- Rachaidh an Príomhoide i dteagmháil le tuismitheoirí
- Eisiamh (Fionraíocht nó Díbirt) ón scoil de réir mar atá i dtreoirínte “An Bord Náisiúnta Leasa Oideachais”

Ní bhainfear obair d’achar curaclaim de dhalta, ach amháin ar fháthanna a bhaineann le sláinte agus sábháilteacht.

CÉIMEANNA OILGHNÍOMHARTHA

Is ag an múinteoir, agus nó ag an bPríomhoide agus nó ag an mBord Bainistíochta a bheidh an focal deireanach maidir le céimeanna oilghníomhartha, an bhfuil siad mionchúiseach, mórchúiseach, nó tromchúiseach mar shampla. Bainfear úsáid as an gciall choiteann maidir le minicíocht/dáiríreacht na noilghníomhartha faoi mar a léirítear anseo:

SAMPLAÍ D’OILGHNÍOMHARTHA MIONCHÚISEACHA

Ag cur isteach ar obair an ranga/bheith déanach ag teacht ar scoil/ bheith ag rith i bhfoirgneamh na scoile/bheith ag rith ar na staighrí/caint a dhéanamh sa líne ranga/suíochán a fhágáil gan chead /bruscar a chaitheamh i dtimpeallacht na scoile/ gan éide scoile oiriúnach bheith ar dhuine /bheith drochbhéasach nó míchúirtéiseach/gan obair bhaile a chomhlíonadh ar fháth nach bhfuil bailí /duine á chur féin nó ag cur daltaí eile ag an sos i gclós na scoile i mbaol d’aon ghnó.

AN GHAELGE

‘Sí an Ghaeilge teanga chumarsáide na Gaelscoile. Labhraítear í go foirmiúil, go neamhfhoirmiúil ar scoil nó le linn ócáide scoile ar bith. Spreagtar na páistí chun an Ghaeilge a fhoghlaim agus a labhairt ón gcéad lá ar scoil agus éilítear orthu í a bheith á labhairt faoi Sheachtain na Gaeilge ‘sna Naíonáin Shinsireacha ar a dhéanaí.

ÉIDE SCOILE

Tagann na páistí ar scoil gléasta go cuí. Caitheann na cailíní sciorta/pilirín dubhghorm, geansaí dubhghorm agus léine ghorm. Caitheann na buachaillí briste liath, geansaí dubhghorm agus léine ghorm. Caitheann siad culaith reatha an lá a mbíonn cluichí acu. Is gá go gcaitheadh na páistí bróga compordacha agus atá oiriúnach chun a bheith ag siúl, agus ag spraoi sa chlós.

Is gá go mbeadh an ghruaig glan néata agus an stíl a bheith in oiriúint don scoil. Má tá cluasa pollta ar dhuine tá cead aige cnaipí cluaise néata a chaitheamh.

SAMPLAÍ D'OILGHNÍOMHARTHA MÓRCHÚISEACHA

Bheith de shíor ag cur isteach ar obair an ranga/bréaga a insint/goid/maoin duine eile a mhilleadh/fón póca bheith i seilbh dhalta ar scoil/bulaíocht/aisfhreagairt drochbhéasach a thabhairt do mhúinteoir/bheith i dtimpeallacht na scoile taobh amuigh d'am scoile gan an cead oiriúnach bheith ag duine/timpeallacht na scoile a fhágáil i rith an lae scoile gan cead oiriúnach/gan bheith ag obair de réir chumais/caint do-ghlactha a dhéanamh/nithe dainséaracha a thabhairt ar scoil/duine eile a ghortú d'aon ghnó.

SAMPLAÍ D'OILGHNÍOMHARTHA TROMCHÚISEACHA

Iompar a bheadh bagrach, ionsaitheach, foréigneach nó imeaglach do dhuine eile/dochar a dhéanamh d'aon ghnó d'aon mhír mhaoine/duine eile a ghortú d'aon ghnó/nithe mí-oiriúnacha, nithe nó ábhair dhainséaracha nó nithe a d'fhéadfadh a bheith contúirteach bheith ina sheilbh nó ina seilbh ag duine.

Is liostaí nach bhfuil uileghabhálach iad na liostaí thuas.

FIONRAÍOCHT/DÍBIRT

Sula gcuirfear smachtbhannaí tromchúiseacha ar nós fionraíocht nó díbirt i bhfeidhm, bainfear úsáid as na gnáthbhealaí cumarsáide a bhíonn ann idir an scoil agus na tuismitheoirí. Ag brath ar na cúinsí atá i gceist, déanfar teagmháil phearsanta le tuismitheoirí nó déanfar litir a scríobh chucu. Sa chás go mbíonn mí-iompar tromchúiseach i gceist, nó go mbíonn duine ag cur isteach de shíor ar obair ranga, is féidir leis an mBord Bainistíochta cead a thabhairt don Chathaoirleach nó don Phríomhoide mac léinn a chur ar fionraí láithreach ar feadh tréimhse nach mairfeadh níos faide ná trí lá scoile, go dtí go mbeadh plé idir an scoil agus na tuismitheoirí. Glacann Bord Bainistíochta Scoil Chaoimhín an ceart chuige féin gach aon bheart réasúnta a chur i bhfeidhm a bheadh oiriúnach lena chinntiú go mbeadh dea-ord agus disciplín i bhfeidhm sa scoil agus chun a chinntiú go mbeidh an fhoireann teagaisc, na mic léinn agus aon chuariteoir chun na scoile sábháilte i gcónaí.

I gcás fíorphráinne is féidir machnamh a dhéanamh ar dhalta a dhíbirt ón scoil de réir mar atá leagtha síos i Rialacha na Scoileanna Náisiúnta agus san Acht Oideachais (Leas) 2000. Cuirfidh an Bord an tOifigeach Leasa Oideachais áitiúil ar an eolas faoi i scríbhinn sula ndéanfar mac léinn a chur ar fionraí nó a dhíbirt ón scoil, de réir mar atá leagtha síos i dtreoirínte an Bhoird Náisiúnta Leasa Oideachais.

FIONRAÍOCHT A CHUR I BHFEIDHM

Fógra Scríofa

Má ghlactar cinneadh dalta a chur ar fionraí ba cheart go gcuirfeadh an Príomhoide litir chuig an mac léinn agus chuig na tuismitheoirí. Déanfaidh an litir na nithe seo leanas a dheimhniú:

- Dáta tosaigh, dáta deiridh na fionraíochta agus an fad a leanfaidh sí
- An fáth le gur cuireadh an dalta ar fionraí
- Aon chlár fhoghlama a chaithfear a leanúint
- An socrú a bheidh ann maidir le teacht ar ais ar scoil, agus aon ghealltanais a chaithfidh an mac léinn nó na tuismitheoirí a thabhairt á chur san áireamh. Is féidir go gcuirfí ceist ar thuismitheoirí, mar shampla, athdheimhniú a dhéanamh faoin tiomantas atá acu don Chód Iompraíochta
- Go bhfuil ceart achomhairc ann, le treorú chuig an Ard-Rúnaí, An Roinn Oideachais agus Scileanna (An tAcht Oideachais 1998, mír 29)
- Go bhfuil ceart achomhairc ann faoi mhír 29 den Acht Oideachais 1998 maidir le fionraíocht nó díbirt ón scoil má tharlaíonn go dtagann an méid laethanta a chaith an mac léinn ar fionraí sa scoilbhliain reatha, chomh fada le fiche lá

SCOR FIONRAÍOCHTA (Aischur)

I rith achair fionraíochta, nó ina dhiaidh sin, bheadh cead ag tuismitheoirí an cheist a ardú go bhféadfaí an dalta a aischur ar scoil. Caithfidh na tuismitheoirí gealltanais sásúil a thabhairt go bhfeidhmeoidh an dalta atá ar fionraí de réir chóid iompraíochta na scoile, agus caithfidh an Príomhoide bheith sásta nach mbeidh aon bhaol ann in aischur an dalta dá s(h)ábháilteacht féin, do shábháilteacht na mac léinn eile, nó d'fhoireann na scoile. Cabhróidh an Príomhoide le plean iompair a ullmhú don dalta más gá, agus déanfaidh sí an dalta a ligean isteach ina rang féin arís go foirmiúil.

RIALACHA NA SCOILE

Bíonn an méid is lú agus is féidir de rialacha ar scoil, agus cuirtear le chéile iad ar bhealach a chaomhnóidh sláinte, sábháilteacht agus leas an phobail scoile ina iomláine. Is gá go bhfeidhmeodh an scoil ar bhealach éifeachtach, agus chuige sin caithfear na rialacha agus na rialacháin bheith fógartha go soiléir, agus curtha i bhfeidhm ar bhealach comhsheasmhach cothrom. Tá cur síos ar rialacha na scoile i nDialann na nDaltaí.

ROIMH/ I NDIAIDH SCOILE

Meabhraítear do thuismitheoirí nach nglacann an scoil freagracht ar bith uirthi féin maidir leis na mic léinn roimh am oifigiúil oscailte na scoile ag 09:00 am nó i ndiaidh am oifigiúil dúnta na scoile ag 1:40 pm (Naíonáin) nó 2:40 pm (Ranganna Eile), ach amháin sa chás go mbíonn daltaí ag glacadh páirte in imeachtaí breise a eagraíonn an scoil agus atá faofa ag an mBord Bainistíochta. Bítear ag súil

leis go ngníomhóidh na daltaí atá ag glacadh páirte sna himeachtaí seo de réir an chóid iompraíochta i gcónaí.

FREAGRACHTÍ AN BHOIRD BAINISTÍOCHTA

- Timpeallacht fhoghlama shlán, chompordach a chur ar fáil
- Tacaíocht a thabhairt don Phríomhoide is don fhoireann maidir le cur i bhfeidhm an chóid iompraíochta
- An Cód Iompraíochta a dhaingniú

FREAGRACHTAÍ AN PHRÍOMHOIDE

- Tacaíocht a chur ar fáil don fhoireann iomlán agus do na mic léinn maidir le cur i bhfeidhm an Chóid Iompraíochta
- Atmaisféar deimhneach a chothú sa scoil
- Féachaint chuige go gcuirtear an Cód Iompraíochta i bhfeidhm ar bhealach cothrom, comhsheasmhach
- Féachaint chuige go ndéantar athbhreithniú ar an gcód de réir mar is cuí
- Comhairle a lorg ó shiceolaí N.E.P.S. na scoile nó moladh do thuismitheoirí comhairle a lorg ón mBord Sláinte trína d(h)ochtúir féin más oiriúnach

FREAGRACHTAÍ NA FOIRNE TEAGAISIC

- Tacú leis an gCód Iompraíochta agus é a chur i bhfeidhm
- Timpeallacht oibre slán a chruthú don uile mac léinn
- Obair fhiúntach a aithint agus a mholadh
- Obair scoile a ullmhú agus obair na ndaltaí a cheartú
- Buanna agus difríochtaí indibhidiúla a aithint i measc na ndaltaí agus freastal cuí a dhéanamh orthu · Bheith cúirtéiseach, comhsheasmhach agus cothrom
- Gearradh siar/íosmhéid ar dheiseanna don mhí-iompar bheith ann
- Déileáil le mí-iompar ar bhealach oiriúnach
- Cuntas a choimeád maidir le heachtraí a bhaineann le hoilghníomhartha tromchúiseacha nó le heachtraí leanúnacha mí-iompair
- Tacaíocht do chomhghleacaithe a chur ar fáil
- Monatóireacht a dhéanamh ar phátrúin a bhainfeadh le mí-iompar

- Plean iompair a chur le chéile do dhalta, más gá
- Teagmháil a dhéanamh le tuismitheoirí agus tuairiscí ábhartha a chur ar fáil maidir le cúnamh frithpháirteach bheith á thabhairt dá chéile ag an fhoireann agus ag na tuismitheoirí

FREAGRACHTAÍ NA NDALTAÍ

- Páirt a ghlacadh i ndruchtú rialacha na scoile
- Teach ar scoil go rialta agus bheith in am
- Aire a thabhairt do na múinteoirí agus beart a dhéanamh de réir a mbriathar
- Meas a léiriú don uile dhuine de phobal na scoile
- Meas bheith acu ar mhaoin na scoile agus ar mhaoin gach dalta eile
- Iompar a sheachaint a chuirfeadh aon duine eile atá ar scoil in aon bhaol
- Baisteachán, drochtheanga, agus ráitis dhíspeagúil a sheachaint
- Bheith cuimsitheach maidir le páirt a thabhairt do dhaltaí eile i gcluichí nó in imeachtaí eile
- An t-ábhar ceart agus na leabhair chearta a bheith ar scoil ag duine
- Rialacha na scoile agus rialacha an ranga a leanúint

FREAGRACHTAÍ NA DTUISMITHEOIRÍ/CAOMHNÓIRÍ

- Na daltaí a spreagadh le go mbeadh meas acu orthu féin agus ar mhaoin dhaoine eile
- Féachaint chuige go dtagann na daltaí ar scoil go rialta, agus iad bheith in am
- Suim a léiriú in obair na ndaltaí, tacú leo agus iad a spreagadh
- Aithne bheith acu ar an gCód Iompraíochta agus tacú lena chur i bhfeidhm
- Comhoibriú le múinteoirí sa chás go mbíonn iompar an dalta ag cur isteach ar aon bhealach ar dhaoine eile
- Bíonn an fhreagracht ar na tuismitheoirí féachaint chuige go mbíonn na daltaí saor ó mhíolta gruaige agus déileáil láithreach le fadhb ar bith a luann údaráis na scoile leo
- An scoil a chur ar an eolas maidir le fadhb ar bith a chuirfeadh isteach ar dhea-iompar nó ar dhul chun cinn na ndaltaí
- Comhairle a lorg ón Bord Sláinte trína d(h)ochtúir féin más oiriúnach agus aon mholtaí a roinnt leis an scoil

Rinneadh an Cód Iompraíochta seo a chur le chéile i gcomhar leis an mBord Bainistíochta, le foireann na scoile, le tuismitheoirí agus le mic léinn Scoil Chaoimhín, agus déantar athbhreithniú go trathrialta

air. Cuireann an fhoireann teagaisc chuige le cinntiú go dtacaíonn gach aon pholasáí agus gach aon chleachtas le spriocanna an Chóid Iompraíochta a chur i bhfeidhm.

Athbhreithnithe agus Daingnithe ag an mBord Bainistíochta ar an 17ú Deireadh Fómhair 2017

Sínte: _____ Cathaoirleach, An Bord Bainistíochta

Dáta Athbhreithnithe: Deireadh Fómhair 2019